

ประกาศนนามประตพระราชวังสวนดุสิต

มีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งเกล้าฯ ให้ประกาศว่า พระราชวังสวนดุสิต ซึ่งมตเดิมมีพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิราชได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นสวนที่ประพาส จึงให้เรียกว่า สวนดุสิต ครั้นต่อมาทรงพระราชดำริเห็นว่า การที่ได้ทรงสร้างสวนดุสิตขึ้นก็เท่ากับ ขยายเขตพระนครให้เยี่ยงไฟศาล ออกไปเมื่อเป็นผลถึงพระมหานครด้วยเช่นกัน เป็นอันสมควรให้เป็นพระราชวังสำคัญแห่งหนึ่ง จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมขึ้น แต่ประกาศให้เรียกว่าพระราชวังแจ้งอยู่ในประกาศลงวันที่ ๘ เมษายน รตนโกสินทรศก ๑๒๘ นั้นแล้ว

บัดนี้ได้นามประตพระราชวังนี้ พระราชทานรวม ๑๓ ประต คือ

- ๑) ประตูกวยเทพสโมสร
ออกจากพระที่นั่งอนันตสมาคมไปนำพระลาน
- ๒) ประตูกุชรลีลาศ
จากถนนใบพรไปนำพระลาน
- ๓) ประตูกวนาถลีลา
จากถนนใบพรไปท่าवासกรี
- ๔) ประตูบุษบาสวรรค์
จากถนนสามมื่อไปสวนกุหลาบ
- ๕) ประตูสุนันทาทวาร
จากถนนบว้ยไปสวนสุนันทา
- ๖) ประตูประสานเกียรติราช
จากถนนสามมื่อไปโรงทำน้ำดุสิต
- ๗) ประตูประสาทเทวฤทธิ์
จากถนนพุดตาลไปกรมยานยนตร์
- ๘) ประตูประสิทธิ์สุรเดช
ออกจากทิมดาบกรมวัง ไปพระตำหนักกรมหลวง
สรรพสิทธิ์
- ๙) ประตูประเสริฐราชศักดิ์
ออกจากพลับพลาโรงช่างไปทิมดาบกรมตำรวจ

๑๐) ประตุสำนักนิเวศพล

ออกจากโรงรักษาการของทหารรักษาวังมาโรงรักษา
การของทหารมหาดเล็ก

๑๑) ประตุถกถกเถียรต้อนันต์

ออกจากพระที่นั่งอนันตสมาคมไปสระอโนดาต

ประตุชั้นใน ๖ ประตุ คือ

๑๒) ประตุคนธรรพรักษา

จากถนนโถไปสวนหงส์

๑๓) ประตุพิทยาธรสถิต

จากถนนเด็กไปสวนหนังสือเล็ก

๑๔) ประตุเทวฤทธิ์พิทักษ์

ออกจากพระที่นั่งอภิเศกตีสิตด้านเหนือไปพลับพลา
โรงช้าง

๑๕) ประตุเทวศักดิ์ภิรมย์

ออกจากโรงรักษาการของทหารมหาดเล็กไปโรงรักษา
การของทหารรักษาวัง

๑๖) ประตุพรหมโสภิน

ออกจากพระที่นั่งอนันตสมาคมด้านเหนือ ไปพระที่
นั่งอัมพรสถาน

เล่ม ๓๓ หน้า ๑๑๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๔๕๕

๑๗) ประตุนิทรโศภน

ออกจากพระที่นั่งอนันตสมาคมด้านใต้ ไปพระที่นั่ง
อัมพรสถาน

ที่เรียกว่า พระราชวังสวนดุสิตมาแล้วนั้น แต่
ต่อไปให้เรียกแต่ว่า พระราชวังดุสิต ยกคำว่าสวน
ออกเสีย

อนึ่งวังสราญรมย์ ซึ่งได้สร้างขึ้นแต่รัชกาลที่ ๔ นั้น
ก็เป็นวังที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง จนถึงได้เป็นวังที่ประทับ
สมเด็จพระยุพราช สมควรเรียกว่าพระราชวัง แต่
ต่อไปให้เรียกว่า พระราชวังสราญรมย์

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕
เป็นวันที่ ๒๐๘๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศเปลี่ยนนาม อำเภออมรินทร์ อำเภอหงษาราม
อำเภอราชคฤห์ อำเภอขุมภวาราม

ด้วยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเมื่อวันที่ ๑๕
ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๔ ยกเลิกอำเภอชั้นใน ๗ อำเภอ
แลตั้งอำเภอชั้นในเป็น ๒๕ อำเภอ ขนานนามอำเภอแลกำหนด
เขตท้องที่ ความแจ้งในประกาศนั้นแล้ว บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า